

Laura Barna

Vörösmetszés

(Regényrészlet)

Ötöt ütött az óra

Kibírhatatlanul csikorog Obren tolószéke. Megint Dano tologatja örülten a fehér folyosón keresztül. Úgy tűnik, hogy minden szanatórium folyosója fehér. Minden fehér dolog telítve van halállal? Vagyis: mire asszociálok a fehér szó hallatán? Ürességre? Semmire! Vajon miért festette az orosz Kazimir Malevics fekete alapra a feketét (lehetne akár fehér alapon fehér is)? Hóbortosságból, olyan skizofrén hajlamok hatására, amelyek a végleteket akarják érintkeztetni. Radikalizmusból? Dacból vagy unalomból? Egy új valóságot próbált megalkotni? Stb. Szerintem hasonló patetikus kérdések jártak Bruno Schulz fejében is, amíg írta a *Szanatórium a homokórához*-t, noha rá egyáltalán nem mondható, hogy szálnalmas volt. Viszont, még ha a regény végéig egyszer sem tett föl hasonló kérdéseket, és egyáltalán nem említette meg a fehér színt sem, a bizarr kérdések és a fehér szín is Damoklész kardjaként lebegtek az olvasó feje felett. Öt óra negyven perc. Valaki belépett. Marta az ajtóhoz futott; megszédült az ajtófélfánál, miközben tenyerével belekapaszkodott. Senki sem volt ott. Tisztán hallotta a fémzsanérok csikorgását. Obren tolószéke csikorogott. Ha az a barom szépen tolná, vagy legalább a szerkezetet használná és nem pedig az izmait! Pedig tegnap megmutatta neki: az indítógombot és a fékkart jobb felől, a gyorsaságot szabályzó gombokat és a központi féket balról. Egyszerű az egész!, mondta neki vállát megvonva, de a fiú rá se nézett. Pár lépéssel előtte szaladgált, vihorászva, kezeit lóbálva és nyakát meghajlítva. Egyértelmű volt, hogy nem állt szándékában hallgatni rá. Hallani hallja, de meghallgatni – semmiféleképp. De Marta nem adta fel, noha tisztában volt vele,

Bognár Dorottya fordítása

hogy túl sok információval szolgált, amelyek úgy pattantak le róla, mint a gumilabda a falról. Ezután megállt, komor arccal ránézett, durván ellökte magától, megmarkolta a tolészéket, amelyben Obren ült vidáman, majd keresztülsuhantak a folyosón, amely egy kivilágított alagútra emlékeztetett. Hiába, szereti a csikorgást, a kakofónia látszólagos szabadságot nyújt számára, suttogta utána, mint valami hátszél. Marta leült a földre. A folyosó üres volt, ablakok nélküli, és annyira szűk, hogy éppen csak ki tudták kerülni egymást az embe-
rek, minden ragyogott az erős neonfényben.

„Hoztam egy olyan olajat, ami mindenre jó, higgyen nekem, soha többé nem fogja zavarni semmiféle nyikorgás”, kezdte a fiú viccelődve. „De kéééérem, neeeeem kell, niiiiincs rá szüükséééééem, ha nincs ellenére, én inkább íííígy hagynááám”, válaszolt, kacéran elnyújtva szavait. Ez a borzongás olyan volt számára, mint valami szerelmi előjáték, amelyet az ajtó nyikorgása idézett elő, és lavinaként suhant végig a gerince mentén. A férfi mindennap betért hozzá, pontosan ötkor. Az is megtörtént, hogy az ajtó egész nap csak egyszer csikordult meg, amikor a kirakat fölötti óra ötöt ütött. Többször nem is hallotta. Egyébként sem figyelt rá, elszórakozott magával és vele, mintha egyedül lennének a világon, és véletlenül néha-néha a másik területére keverednének. Ritkán jött be bárki is az orosz kiadók matematikai könyveivel teli alagsorba. Még neve sem volt. Egyszerűen csak OROSZ KÖNYVKERESKEDEŚ-nek nevezték. A kirakat belső oldalára Marta egy sárgásszürke kartonlapot ragasztott, és fluoreszkáló filctollal ráírta: *Az orosz könyvkereskedés mindennap nyitva tart; vasárnap és ünnepnapokon is.* „Ha mindennap nyitva tartanak, akkor magától értetődő, hogy vasárnap is és ünnepnapokon is”, folytatta finom humorral a Matematikus. „Magától értetődő, de csak olyanoknak, mint maga, akik analitikusan kezelik a mondandómat. Ne is haragudjon, de nem Önökhöz fordultam. A matematikusok kevés szóval is beérik. Például Ön is... egy-két szó, még annyi sem kell, elég egy pillantás, vagy egy kis gesztus.” „Gondolom, csak effélék térnek be ide a maga alagsorába”, látszólag érdeklődött, de inkább igyekezett valamiféle párbeszédet fenntartani, attól félve, nehogy Marta abbahagyja, és újból könyveibe temetkezzen. De váratlanul folytatta: „Téved. Azok is betérnek, akik az eső elöl kívánnak elbújni, és útba esünk nekik, de azok is, akik melegedni vagy hűsölni szeretnének a nedves falak közt, de a nedvesség kétszínű szörnyeteg: szükség vagy érzés szerint fűt és hűt, de mindkét arca kibírhatatlan! Olyanok is be-

térnek, akik hiúságukat táplálják érthetetlen és váratlan cselekedetekkel. Vagy akik éppen azt szeretnék kihangsúlyozni magukban, ami nincs, és meggyőződésük, hogy a matematika teszi őket még különlegesebbé. Párok is jönnek, akik egymásnak igyekeznek rámutatni a dolog fontosságára, komolyságára, mert ki tudja, miért, a matematikát halálkomoly tudománynak tekintik. Természetesen, Ön tudja, hogy ez egy hatalmas tévedés, pontosabban – egy közönséges hülyeség!” „Igen. Én magam a komolytalanság, pardon, a hülyeség megtestesítője lennék”, hirtelen elkomolyodott. „Közel sem teszlek eleget az elvárásoknak, amelyeket, mondjuk, egy könyvkereskedés támasztana. Maga is észrevette, hogy a könyvkereskedést könyvtárként használom. Sajnálom, lehet, hogy ez néha zavarja is, de maga mégis támogat ebben, eddig még nem figyelmeztetett. Megtehetette volna, hogy hűvösen annyit mond: Segíthetek, uram?, és ezzel mindent elmondott volna. De tegnap ott hagytam az utolsó polcon a *Рассказы о математиках*-t, az első sor mögé tettem, féltékenyen elrejtettem, de maga látta, hogy mit csinálok. Még ki is hangsúlyozta, hogy a könyv üzenetet hordoz magában, és ezzel kíváncsivá tett, gondolkodtam is róla még sokáig. Erről is meg a könyvekhez való viszonyáról. A beavatottak csodálatos gyengédségével érinti meg őket. Sokszor látom, hogy ezt teszi, taláломra kivesz egy könyvet, csak hogy megérinthesse. Élvezi, sőt még le is nyalogatja az ujjáról – hát mi mást, mint a más emberek érintéseit. Azt hiszi, nem tudom, mit csinál? Mások sorsának nyomával táplálkozik, hogy igazolhassa a sajátját, amelyet oly makacsul nem tud elfogadni. És szereti ezt a valószínűsítést. Ma egy újabb Adományozót fogok keresni, nyugodtabban mint az előző napokban – napról napra lazább vagyok magával. Szinte a második otthonommá vált ez a hely, ebben a pillanatban, amíg itt állok maga előtt, egészen más ember vagyok. Gyűrünk tovább, szóval, maga szívélyesen átengedi nekem a kis fotelben a helyet, amely egyébként már rég elkopott, mivel annyi ülepet látott már vendégül; ezt is mondta egyszer. Figyelek magára, minden szavát megjegyeztem. Tehát: nekem adományoznak, én nem adományozok, egyszerűen csak elfogadok és használok. Még magának sem adok, pedig sokszor szeretnék. Önzően fogok távozni, természetesen kedvesen megköszönök mindent, és holnap ugyanekkor jövök. Öt órákor.” „És mi rossz van abban?” „Nem rossz, inkább nem illő az alkalomhoz, vagy még inkább váratlan.” „Váratlan az, hogy bejön a könyvkereskedésbe, és nem vesz könyvet? Váratlan, mint az, amikor

bemegy az önkiszolgálóba és rögtön kijön úgy, hogy nem vesz semmit. A boltba azért tért be, hogy vegyen valamit, de nem feltétlenül. Mindez idő kérdése: vajon eltöltötte vagy elherdálta? A kettő között nagy különbség van. A könyvesboltban nem feltétlenül van szükség előre megfontolt szándéokra. Nem vagyok holmi kétes Adományozók elárúsítója! Vagy lehet, hogy az vagyok maga számára? Mit lát bennük, árulja el!” „Nem, egyáltalán nem... nem tudom... elnézést... Ahogy öregszem, egyre szétszórtabb vagyok. Adományozóknak nevezte őket? Maga is? Érdekes, egyre gondolunk, és egyformán definiáljuk őket! Tudja, hogy így hívom őket?” „Ön nagyon szükszavú, szinte minden hangot harapófogóval kell kiszednem magából, utána pedig rekonstruálok a mondanivalóját, ahogy tudom; valószínűleg hibázok is. De láss csodát, ma igazán bőbeszédű, biztos van valami jó oka rá. Sosem említettem magának, de gyanítom, hogy tudta: annak a könyvnek a megvásárlásához az a lány ragaszkodott, aki vagy rögtön Ön után, vagy öt óra előtt egy kicsivel jött mindig a könyvkereskedésbe; úgy tűnik, mégiscsak neki lett szánva.” „Igen, tudom, hogy követ, az épüлетem bejáratától nyomoz utánam, mint Sherlock Holmes női mása. Már a kezdetektől fogva föltettem magamnak a kérdést: hogyan tudtam bárkinek is szemet szúrni, de aztán rájöttem, hogy nem én kellem neki, hanem az, amit továbbítanom kell, és megszabadulok attól a feszültségtől, amit Kosta rajzai előidéztek. Vad érzékeivel kiszimatolta a nagy titkot. Már kezdett számomra kibírhatatlan lenni. Olyan módszert kellett találnom, ami sikeres lesz, és amelyet ő játékra való fölkérésnek vesz, és nyugodtan el is fogadja azt, egészen addig, amíg akarátán kívül be nem kapcsolódik a játékba. Tudja, kiről beszélek?”, nem emelte föl a tekintetét, de egy pillanatra elhallgatott, fülelte Marta szapora lélegzését. „Igen, megtudtam mindent róla, a magánkönyvtáramban. Édesanyám megszállottja volt az impresszionisták merészségének, akik ellenálltak a megkövesedett közepszerűségnek, és a művészet sorsáért, de ugyanakkor nem a művészekért aggódóknak. Minden kísérletet támogatott a művészet terén, legfőképp a zenében.” „Te jó ég, a filctolla fluoreszkáló színe irritál. Leülhetek? Egy kissé szédülök.” Hirtelen félbeszakította, leült a foteljébe. „Csak tessék!” Danó köszönetképp legyintett egyet. Teljes erőből nekicsapódott a tolókoscinak, amelyben a szemlátomást jókedvű Obren ült, majd örülten a folyosó végébe rohant. Egy szempillantás alatt a végénél termett, a kijáratú ajtó rácsainál, ahol a feldühödött tömeg várta: lábukkal dörömböltek a padlón. Egyesek tehe-

tetlenségből vagy tudatlanságból a térdüket csapkodták, közben hangosan sívítottak, és állati hangon bömböltek. Ekkor ismét a folyosó másik végébe rohant, ahol a személyzet és az ügyeletes orvosok szobái voltak. Nem volt senki. A folyosó zengett a nyikorgástól és az artikulálatlan hangoktól. Vizesen, kipirult arccal lépett be, magával sodorva az újévi illatokkal, színekkel és hangokkal teli jéghideg levegőt. A kabátját felakasztotta a virágtartóra, így a vízcseppek egyenesen a könyvekkel teli asztal sarkára csordogáltak. „Az ég szerelmére, a kabátja! Kérem, hát tiszta víz, mindjárt szétterítjük a radiátorra, amíg maga nézelődik, addig kicsit megszárad.” „Ne törődjön vele, hagyja csak! Nincs értelme a vizes kabátról gondoskodni, csak elvonja a figyelmünket. *A vizes az vizes.* Nem engedhetjük meg, hogy elvonja a maga figyelmét, de az enyémet sem, még az illető hölgyét sem. Nem látom őt, beködösödött a szemüvegem, nem vettem észre, hogy követett volna, de föltételezem, hogy már itt van, sokszor már előttem megérkezik”, hunyorogva végigtekintett a könyvkereskedésen; úgy állt ott félrebillentett fejjel, mint egy szétesett báb. „A kabát szivacs-ként szívná magába a gondolatainkat, és hamarosan mindhármunk gondolataival lennének tele a zsebei, a hajtókája, a bélése, de még a szegélyei is. Én pedig egyszerűen csak elveszem, úgy, ahogyan oda tettem. Vizesen. Semmi sem fog megváltozni, mi pedig teljes odafigyeléssel vizsgálhatjuk meg az Adományozók kupacát az asztalon és a polcokon.” Különböző fortélyokkal próbálta feloldani a feszültséget, ami egyre nyilvánvalóbb volt, és úgy tűnt, hogy ez sikerült is neki, Marta hirtelen felderült, és vidáman összecsapta tenyerét. „Ma reggel érkeztek újak Moszkvából és Kijevből. Van, amit még ki se bontottam, elnézést, ha gondolja, együtt is kioldozhatjuk... Tudja, még érződik az ólom.” „Milyen érdekes, hogy ilyen jól megkülönbözteti a ritka illatokat. Magán is érződik az eufória illata.” Marta elvörösödött, csak intett a fejével, és egy nyitott könyvvel legyezni kezdte kipirult arcát, mint valami legyezővel. „A könyveknek illata van. Új. Régi. Háborús. Háború utáni. Háború előtti. Az előző tulajdonosok, sőt, még az olvasók illatát lehet érezni, vagy akár azokét, akik nem olvassák a könyveket, hanem valamilyen szeszélyből csak gyűjtik őket. Így lehetséges, hogy egy könyv többféleképp is illatozhat. Mindegyiket megismerem és meg tudom különböztetni, sőt a származását is kiderítem.” Marta egészen a kirakat mellé húzódott, és undorodó grimasszal figyelte, amint egy kövér esőcsepp utat tör magának az ablakon keletkezett jeges kérgen. A háta mögött lassan pergő lapok

hangjára lett figyelmes, majd az ólom illatát érezte meg, amely elnyomta az egyébként erős parfümjének illatát. Egy egész csoport gyűlt össze Obren körül. Ernyedt karjukkal törölgették orrukat, szimatolták és összenyálazták egymást, mint a veszett kutya, ok nélkül enyelegtek és vihorásztak. Csak egymásra néztek, és máris nevetésbe törtek ki, összekulcsolva kezüket a hasuk előtt, lábaikkal dörömbölve a padlón. Hirtelen egyszerre ordítani kezdtek: Ooob-reeeen be-huuu-gyoo-zott! Ooob-reeeen be-huuu-gyoo-zott! Obren sírt. Hal-kan, mintha zokogna. Figyelte, ahogyan a vizeletcsík csordogál, ahogy a lehulló könnycseppekkel együtt utat tör magának a bőr felszínén, és összegyűlik a hatalmas szandálban. Marta hozzálépett, megcsókolta meztelen vállát, fölemelte Obren ingjét, majd lassan a szobába tolta. Obren erőlködve próbálta áthelyezni a lábát, talpa csúszkált, és a kocsi lábtartójának széléhez tapadt. Nehezen lélegzett, lihegett, mintha valami lidérccel küzdene. Ezt Marta is észrevette, és sajnálkozóan rámosolygott: „Ne törődj vele, Obren, így is, úgy is vizes, hát istenem, nehéz megkülönböztetni a *vizeset a vizesetől*.” Obren ügyetlenül hátrahajtott a fejét, és ebben a természetellenes testhelyzetben mintha újból sikerült volna átvenni az irányítást a légzése felett. Próbálta az állával megérinteni azt a helyet, ahol Marta megcsókolta, mert a melegség által pontosan behatárolható volt, nyelvvel nyaldosta, mint a kutya a nyílt sebet. Arcán a hitetlenség és a félelem keveréke futott keresztül, és a testen kívülségnek ezt az érzését, a pánikot és a megnyugvást Marta minden alkalommal felismerte, és ez akkor erősödött, amikor eltávolodott Obrentől, még ha rövid időre is. Tudta, hogy a tudatába belevésődött a veszteségtől és az elhagyatottságtól való félelem. Fogyatékos gyerekként ott hagyták a szanatórium területéhez tartozó erdőben. Üzenet nélkül, név nélkül, bármilyen származására utaló jel nélkül, ruha nélkül, egy rongyos pelenkába csavarva, rühesen, koszosan, halálra éheztetve. Nem merete még egyszer megcsókolni, szerette volna, hogy az előbbi gyengédségre úgy emlékezzen, mint azoknak az átvett hallucinációknak az egyikére, amelyek állandóan gyötörték és mentálisan kimerítették. És amelyekbe, az ő jóváhagyásával, Marta úgy járt be, mint a saját területére. Obren szemét forgatta, mérgesen előretolta állát az ajtó felé, ajkát erősen megfeszítve vicsorgott. Jelzett Martának. Az ajtó tárva-nyitva maradt, amit Marta sosem engedélyezett. Sőt, a szanatórium bejáratánál fluoreszkáló filctollal is kiírta a figyelemfelkeltő üzenetet: **Kérjük, okvetlenül csukják be az ajtót!** Irtózott a huzattól, és ez az irtó-

zat pánikszerű félelemként nyilvánult meg, annyira feltűnően, sőt hangosan, hogy a védenicei féltek a reakciótól. Nézték a nagy betűket, amelyek egyenként erős villanás kíséretében váltak le és fenyegetően üldözték őket, a lélegzetük is elállt tőle, és hacsak rövid időre is, de meghajoltak előttük. Obrennak mindent megbocsátott, még a szófogatatlanságot is. Marta az ajtóhoz hátrált, gyengéden becsukta a fenekével, közben nem vette le a tekintetét róla, mert tisztában volt vele, hogy a tekintetével felügyelet alatt tartja. Obren lassan visszatért az eredeti helyzetébe, görcsösen ökölbe szorította kezét, és szégyenlősen a térde alá dugta őket. Éles tekintetét hirtelen ráemelte, mintha értene őt. Előhúzta bal kezét. Kinyitotta az öklét. A tenyerén gyűrött pitypang sárgállott. „Obren, mondd el szépen, bármilyen jellel: hol szerezted a pitypangot? Kinek szántad?” Obren hunyorgott, a nyakán megremegett az ütőere, görcsösen összeszorította állkapcsát, száját félrehúzta, egész jobbra csücsörítette ajkait, azután egész furcsán hátrahajlított tenyerét, megfeszítette a másik kezével, majd hirtelen elengedte. Ujjai Marta combján csattantak, s a nedves ruhaszöveten kígyózó nyomokat hagytak. „Obren!”, nevetett föl szívből, teli együttérzéssel. Obren hirtelen állati üvöltésbe kezdett. Nyála végigfolyt az állán, egész végig a zilált mellkasáig. Martát a sírás kerülgette. „Egy tavaszi napon egy rügyező magnóliaágat hozott”, egészen az orrcimpájáig emelte a pitypangot, és kábultan szívta magába az illatát, noha tudta, hogy a pitypang virága nem illatos. Orra sárga lett a virágportól. „A zakója alatt rejtegette. Mindig ugyanabban a zakóban láttam. Ugyanabban a széles karimájú kalapban, valószínűleg az egész város megismerte a zakójáról és a kalapjáról, télen pedig a fekete kabátjáról. Egy feltűnő, kecskebőrbe kötött régi könyvre hasonlított, akár a könyvesboltunk, amelyre a múltó idő pecsétjét én magam nyomtam rá, mert szerettem volna legalább ily módon hozzáférközni, és a történeteket úgy rakosgattam össze, mint a kikeményített fehér asztalterítőket... Csak akkor mutatta meg a virágot, amikor az idősebb férfi, akinek a pipája nem volt meggyújtva, kiment, és a hóna alatt magával vitte az *Интерактивные методы в теории игр и программировании VI/VII* utolsó megmaradt példányát. Szerencsétlen!, tegnap még ő rejtette a sorok mögé, de elfelejtette, hogy a matematikus elme ugyanolyan módon fedi fel a titokzatos, precíz döntéseket és meghatározásokat, és várható volt, hogy ezeket a trükköket alkalmazza minden szakmabeli, márpedig én meg voltam róla győződve, hogy az említett úr, akinek nem volt meggyújtva a pipája

– szintén matematikus. De ugyanez a megspórolt idő könnyörtelenül, kíméletlenül letepert. A történések sokkal gyorsabban szaporodtak, mint ahogy azt követni tudtam volna. A pipás úr nem a matematika miatt jött, hanem a kisasszony miatt, aki alig észrevehető és jelentéktelen volt, szinte csak árnyéka a túl gyorsan végbemenő történéseknek. Sokkal inkább sorsaink által voltunk összekötve, tekinteteink és gesztusaink által összezsomózva, semmint szavaink által, valami folyékony türelem által, amely inkább hasonlított egy félreértések miatt egymástól eltávolodó anya és lánya kapcsolatára. Alig váltottunk pár udvarias megjegyzést az időjárással kapcsolatban, inkább a helyről beszélgettünk, mert ő ragaszkodott ahhoz, hogy beszéljünk róla. Leggyakrabban az újonnan érkezett könyvekről váltottunk szót, kivéve egyszer, amikor kedvesen megismerkedtünk, megemlítve a családfiainkat, és ez, gondolom, neki is és nekem is kellemetlen volt. Ha az illető úr, akinek a pipája nem volt meggyújtva, tényleg nem matematikus volt, akkor építésmérnöknek kellett lennie, ők a matematikusok kifinomultabb fajtájához tartoznak, ők az örök kívülállók. A kisasszony pedig író volt, amire egy női magazinban bukkantam rá – láttam a képét, de ha nem is láttam volna –, rögtön megsejthettem volna. Úgy viselkedett, úgy nézett ki, mint aki mindig valami után szimatol, kibickedett, jegyzetelt valamit, vagy ha azt nem ceruzával tette, akkor a szemével jegyezte föl a látottakat. Egyedül az volt egyértelmű, hogy a Matematikusom a megérzéseit geometriai alakzatokban vezette le, így megesett, hogy a *sorsot* kör formába képezte le, a *szépséget* hasáb alakba, a *jót* rombold alakzatba, amelyek mind meghatározott színűek voltak. Ugyanígy az is biztos, hogy ha ennyi fehéret érzett volna egy helyen, rögtön dühösen felkiáltott volna: HALÁL! Vagy ő, vagy Kosta Miličević: VIDO!” Obren hisztérikusan bólintott a festő neve hallatán. Vagy a fehér szín hallatán, nem volt biztos benne, ezért még egyszer kimondta hangosabban: Kosta Miličević!, amire Obren csak szomorúan mosolygott. Tovább vihorászott halkán, mintha értené, hogy miről beszélt olyan lelkesen, megállt, odasimult Marta nedves combjához. Marta a fiú arcát figyelte. Az álla remegett, mint a nyárfa. „Tudod, csak most vettem észre, hogy a szanatóriumunk ablakain levő rácsok is fehérek. Néha tényleg vakok vagyunk, még ha szemünk ép is. Obren, érted te egyáltalán, hogy miről beszélek?” Marta hirtelen felugrott, két lépéssel az ablaknál termett, vékonyka kezével megmarkolta a rácsokat, arcát a jéghideg fémhez nyomta, hozzádörzsölte a sima felülethez. Arca vörös és

torz volt, kipirosodott a fém nyomásától. Ezt Obren is észrevette, és ütemesen ütögette homlokát a megemelt térdéhez, hörgött a takonytól és a nyáltól. Marta szinte suttogva folytatta, nagyon jól ismerte ezt az állapotot, amelybe a fiú akkor került, ha fontosnak érezte magát, mintha valamit elvártak volna tőle. Marta tekintete visszafogta őt, hangja megnyugtatta, elég volt, ha csak beszélt, akár összefüggéstelen dolgokat is, szavakat sorolt, amelyek épp eszébe jutottak, és ilyenkor a hirtelen elhallgató fiút olyasvalami kerítette hatalmába, amit mámorító álomnak vagy hallucináció előtti állapotnak nevezhetünk. Marta ilyenkor tisztán látta szemében a képeket: Obren a vágyával készítette őket. „Borzongtam, amikor magamba szívtam a magnólia illatát, tisztán éreztem, amint végigfut a gerincemen. Gyötrő borzongás. A borzongás, amely, ha nem elégül ki, akkor gyötrelmévé válik. Hányinger tört rám.” Obren teste egyre jobban elernyed, elfojtottan, mechanikusan vigyorgott, mint egy fáradt kutya, aki az erejének utolsó atomjával próbálja megmutatni, hogy vannak még fogai, és támadásra kész. Néha hangosan köhintett, majd térdére köpött, és azonnal letörölte tenyerével a nyálcseppeket. Néma csend lett, ami rendszerint viharos történéseket sejtetett. Abban a pillanatban a folyosóról egy átható férfihang hangzott fel. Mint a mennydörgés. Hirtelen a dühöngő Dano vágódott be a szobába. Szúrós tekintetet vetett Martára, megragadta Obren tolokocsiját, majd örülként elszáguldott a folyosó felé. Obren örömmel sikoltott fel, hirtelen felélénkült, fény nyel telt szemei szikráztak, olyan szelíddé vált, mint egy sebzett, tehetetlen vadállat. Sikongatás keveredett a nyikorgással. „Hát Ön?! Észre se vettem, amikor bejött. Már öt óra lenne?”, hazudta, lezserül a kirakat felett függő órára pillantva, amelyet eddig folyton bámult. „Ez a magáé. Én írtam ezt a könyvet. Kétlem, hogy olyan érdekes lenne, mint a maga művei. Elégge el van foglalva velük”, várta, hogy Marta megerősítse ezt a csípős megjegyzését, de ő csak lesütötte tekintetét, meglepődve a férfi váratlan érdeklődésén, és röviden rákérdezett: „Nekem hozta?” „*A Hetes szám misztikája*, még egy ajánlást is írtam. Magának: S. T. Az Elárusító kisasszonynak.” „Jól van, az én jelem, talán, valóban az elárusító kisasszony, de a magáé nemcsak **lehet**, hanem **biztos**, hogy a Matematikus Költő”, nevetett Marta vidáman, és ekkor jött rá, hogy mennyire ügyetlenül mondta ki a gondolatait, a két kulcsszót kiemelve, olyan ügyetlenül, hogy még ő maga sem értette, de nem volt rá esély, hogy még egyszer megismételje. „Úgy hordjuk magunkkal a hivatásainkat, mint a Sors megbízatását,

nemsokára egy célért küzdő szövetségesekké válunk. Ez az egész, igazából nagy ritkaság”, mondta, és magához ölelte a könyvet. „Egész nap le-fel rángatod ezt a szegény gyereket, te szerencsétlen Dano, hagyd már békén, az istenért, hát nem látod, hogy mindjárt belehal az izgalomba? Mit nyaggatod állandóan? Hát van neked lelked? Egyébként is, mit keresel a folyosón, hát nem büntetett meg tegnap az igazgatónő? Azonnal menj be a szobádba! Gyerünk, gyerünk, gyorsan, mindenki befelé, egy perc múlva mindenkit az ágyban akarok látni! Büntetésből egy hétig nincs kimenő!” Eeeegy... hééééé..., a folyosón zengett az elnyújtott jajveszékélés. Marta magasra emelt fejjel, peckesen, közömbösen haladt el a kövérkés, fehér köpenyes, fehér Borosana-szandált viselő nővér mellett. „Ezeket még gyártják egyáltalán?”, tette föl magának a kérdést, és késztetést érzett arra, hogy megsértsen valakit, akit cseppet sem kedvel.

A történetet a 00/2008 jelzésű füzetkében találtam. *A címe: **Vörösmetszés.** Alatta áthúzva – Az Elárusító kisasszonynak: hozzáírva és aláhúzva: A szenvedély akaratot szül, sokszor sóvárgást, és a lélek ilyen sokfélesége az ösztönök hatásával magyarázható. Nem értettem semmit ebből, és nem is tudtam összefüggésbe hozni az eddigi történésekkel. A füzetet Marta ajándékozta nekem a Mutap utcai lakásában. A vallomás piros tintával, nehezen olvashatóan íródott. A fejlécben és a bal alsó sarokban állt az Elárusító kisasszony (nagy E-vel), alatta Marta Šumak Minić, és a dátum: 2008. augusztus 30. (Nem vagyok teljesen biztos benne, hogy ez a dátum volt, mert a tinta szétfolyt egy kereszt alakú pacába, és olyasmit hozott létre, ami a már említett címre emlékeztetett). Tehát Marta volt regényem címének is a keresztszülője. És az első mondaté is*



Vörösmetszés